

Ścieżka Wiedzy/skrytka 6

Urania Propitia

Znajdujesz się przy południowej baszcie miejskiej, zwanej Piaskową. Źródła nie podają pochodzenia jej nazwy, jednak wiadomo że jest młodsza od Niemieckiej i Polskiej. Jej mury w przyziemiu mają 2 metry grubości, zaś w wyższych kondygnacji 1 metr. Wzniesiona jest na planie zbliżonym do kwadratu, wejście do niej znajduje się od strony ulicy Floriańskiej. Można przypuszczać, że baszta ta pełniła rolę cekhauzu, czyli arsenału należącego do cechów rzemieślniczych mających obowiązek bronić miasta w razie zagrożenia - o cechach rzemieślniczych przeczytasz w skrytce im poświęconej, na Ścieżce Miasta.

Można również wysnuć przypuszczenie, że właśnie ta baszta mogła mieścić obserwatorium astronomiczne lub jedno z obserwatoriów należących do Marii Kunickiej, ponieważ nie ona posiadała bramy miejskiej i tym samym zapewniała spokojniejsze miejsce do prowadzenia działalności badawczej.

Mąż Marii, Elias, był poważanym lekarzem i farmaceutą, zaś zaciekawienie Byczynian wzbudzała sama Maria swym nocnym trybem życia, gdy ze stanowisk na basztach fortyfikacji byczyńskich prowadziła obserwacje nieba, prowadziła swe obliczenia i tworzyła wykresy. Dzięki tej pracy zdołała uprościć tablice obliczeniowe Johanessa Kepplera służące do wyliczania biegu planet oraz określiła efemerydy fazy Wenus. Wyniki zawarła w wydanej własnym sumptem w Oławie, po łacinie i niemiecku, publikacji "*Urania propitia sive tabulae astronomicae mire faciles, vim hypothesium physicarum a Kepplero proditarum complexae; facillimo calculandi compedio, sine ulla Logarithmorum mentione, phaenomenis satisfaciennes...* Das ist: *Newe und Langgewünschete leichte Astronomische Tabelln durch derer vermittelung auff eine sonders behnde Arth aller Planeten Bewegung nach der länge breite und andern Zufällen auff alle vergangene gegenweretige und künftige Zeits-*

Puncten fürgestellt wird...." Öls/Schlesien 1650 Sub singularibus Privilegiis perpetuis, sumptibus Autoris, Bicini Silesiorum Excudebat Typographus Olsnensis Johann Seyffertus, Anno M. DC L". Tytuł pracy tłumaczymy skrótowo jako „Astronomia uczyniona zrozumiałą - Nowe, od dawna oczekiwane łatwe astronomiczne tabele, dzięki którym ustala się biegi planet według długości, szerokości i innych danych, dla wszystkich minionych, obecnych i przyszłych terminów”

Warto dodać, że swoje dzieło publikowała w czasach gdy teoria heliocentryczna nie była jeszcze w pełni uznana i łatwo było zostać oskarżonym o czarostwo - o losie pewnej byczyńskiej “czarownicy” przeczytasz w innej skrytce, na Ścieżce Ducha. Wspomniany zaś tytuł „śląskiej Ateny” nadał jej w swym wierszu pochwalnym diakon byczyński, Samuel Pollucius.